

Börtönújság

CXXII. (122.) évfolyam

Alapítva: 1898

2019. SZEPTEMBER

**Megbánás és megbocsátás –
Zarándoklat Szentkútra**

„MerjeteK hinni a jövőben” elítéltek zarándoklata Szentkútra

Negyedik alkalommal rendezték meg a fogvatartottak országos zarándoklatát Mátraverebély-Szentkúton, ahol tizenhat börtön közel 70 fogvatartottja vett részt az Európában egyedülálló vallási eseményen.

Erikkel a zarándoklakások melletti rendezvényteremben beszélgetünk. A borús idő miatt nem a szabadban, hanem ebben a tágas közösségi térben várjuk, hogy minden zarándok megérkezzen. A nyugodt, halk szavú fiatalember hajnali négykor kelt, hogy ma itt lehessen. 21 éves, 2015-ben kezdte meg büntetését, merthogy fogvatartott, ahogyan a körülöttem ülők mindannyian. Ők Miskolcra, Szirmabesenyőre és Sátoraljaújhelyre érkeztek. Közös autóval jöttek, vissza is együtt mennek majd. Beszélgetőtársam zöld ruhája is mutatja a nyilvánvalót: fiatalkorú. Tavaly szeptemberben részt vett Európa első kizárólag fiatalkorúaknak szervezett börtöncursillóján is.

– Életre szóló élmény volt számomra, régen nem kaptam annyi biztatást, nem találkoztam annyi jó szándékkal, mint akkor és ott – emlékezik vissza. Azt mondja, vallásos neveltetést kapott, családjával rendszeresen jártak templomba, még a máriapócsi zarándoklaton is részt vettek többször. A baj akkor kezdődött, amikor rossz társaságba keveredett. Mivel úgy érezte, hogy szüleitől nem kapja meg a kellő figyelmet, ezért folyamatos balhékkal akart újra a középpontba kerülni. Aztán egy este átlépett egy határt, öt év börtön lett belőle. – Csoportos rablás miatt kerültem be, 2020-ban szabadulok. Ha jól megy, akkor kedvezményrel áprilisban, ha nem, akkor majd az év végén csontra – mondja. A nyolc osztályt még kint végezte el, a rácsok mögött kosárfonó szakmát szerzett, de járt a kertész szakkörre és a targoncás jogosítványt is mindenképpen le akarja még tenni odabent. A tanulást szabadulása után is folytatni fogja, ugyanis

hegesztőként biztos munkalehetőség várja egyik rokona mellett. A börtönben a konyhán dolgozik, szabadidejét leginkább olvasással tölti, ma mozgássérült öccsével fog imádkozni. – Számomra most csak az számít, hogy minél hamarabb újra vele legyek, és támogatni tudjam őt. Négyen vagyunk testvérek, de kettőnk között kivételes kapcsolat alakult ki – teszi hozzá. Büntetése alatt nem csak tanul, de rendszeresen vesz részt jótételei munkán is, legutóbb temetőt takarítottak társaival. Mátraverebélyen ő és családja sem járt még korábban, de szabadulása után biztos benne, hogy vissza fog még térni ide.

Akárcsak Zsolt. A negyvenes éveiben járó, vastag lencsés szemüveget viselő férfi leghőbb vágya, hogy újra együtt lehessen családjával. Felesége már nem él, így három gyermeke és húga jelenti számára a mindennapi kapaszkodót. 2008. január 10-én került előzetes letartóztatásba, a tizenegy év alatt már több büntetést is megjárta: volt Miskolcon, Tiszalökön és Sátoraljaújhelyen. Akárcsak Erik, így ő is vallásos neveltetésben részesült, bér-málkozott és konfirmálódott fiatalon. Kint bútorkárpitosként dolgozott, tíz évig oktatta is a szakmát. Eddig is halk volt, de amikor arról kérdezem, hogy miért tölti büntetését, akkor szavai bennszakadnak. Könnyeivel küszködve kéri, hogy erről ne beszéljünk, annyit azért elárul, hogy egy ember meghalt miatta. Nem szándékosan cselekedett, ami történt egy szörnyű baleset következménye volt – mondja teljesen összetörve. Korábban még tilosban sem parkolt soha, így érthető, hogy nagyon hamar a vallás felé fordult: rendszeresen jár istentiszteletekre, ott van a

börtöncursillókon és az azokat követő ultreyákon is.

– Nekem a hit segített abban, hogy túléljem ezt a tizenegy évet és az fog segíteni abban is, hogy a maradék kettőt kibírjam. Egyedül Isten tudta elfogadtatni velem az ítéletemet, és ő volt az, aki segített tisztázni önmagam – mondja határozottan, majd hozzáteszi, hogy legemlékezetesebb vallásos élménye épp a legutóbbi börtöncursillóhoz kötődik: – Akkortájt nagyon nehéz időszakon mentem keresztül, de a civil cursillisták önzetlen odaadása, megértő hozzáállása segített átlendülni a nehézségeken, erőt adott a folytatáshoz – mondja. Azóta fel szabadultabb, türelmesebb és elfogadóbb.

Zsolt hat és fél évet dolgozott a börtön varrodájában, ahol több tanfolyamot

is elvégzett. Most pedig jelentkezett a hamarosan induló szakácsképzésre. Azt mondja, szeretne több lábon állni. Jelenleg a börtön mosodájában ruhajavítóként látja el napi feladatait. Itt rabtársai formaruháit és szükség esetén a felügyelet egyenruháit is javítja. De Sátoraljaújhelyen a keze munkáját dicséri a Skype-terem hangszigetelése és több irodaajtó kárpitozása is. Szabadulását követően Budapestre szeretne költözni, hogy közelebb legyen gyermekeihez. A kegyhelytemplomban a zárandokhely igazgatója, Orosz Lóránt beszél. A ferences szerzetes szeretettel köszönt minden zárandokot, függetlenül attól, hogy milyen ruhában van, és hol hajtja este álomra a fejét. Azt mondja, hogy pünkösöd közelsége még különlegesebbé teszi ezt a mai na-

pot, hiszen kiváló időpont a kien-gesztelődésre. Ezt követően köszönetét fejezi ki a szervezőknek, hogy immár negyedik éve fáradhatatlanul azért dolgoznak, hogy a fogvatartottak lelki megnyugvást találjanak, úgy itt e szent falak között, mint a mindennapok sivár valóságában.

Beer Miklós, a Váci Egyházmegye vezetője szintén a pünkösöd üzenetére hívja fel a figyelmet és mindenkit emlékeztet arra, hogy Isten a vigasztaló Szentlelket válogatás nélkül mindenkire elküldi. Arra buzdítja a zárandokokat, hogy kérjenek az Úristentől új életet, jövőt, szabadulást, majd arra is rámutat, hogy Jézus is „bűnössé” vált értünk, sorsközösséget vállalt velünk, így lelt kereszthalált. Jézus Krisztus mindenkire szóló üzenetéről beszél, a

bűnbocsánat tisztító erejéről és arról, hogy ő gyógyulást és szabadulást hoz annak, aki befogadja. – Jézus a jövő reménységét erősíti bennetek, az elkövetkezendő jövőjét, amikor újra a szeretteitekkel lehetek, merjetez hinni a jövőben, erről szól ez a mai nap – fogalmazza meg a nap üzenetét.

A fogvatartottak családjukért, társaikért és az elesettekért imádkoznak. Van, aki annyira küszködik a könnyeivel, hogy szinte hallani sem lehet azt, amit mond. Egy reintegrációs tiszt azért fohászkodik, hogy a börtönök őrei mindig emberségesek tudjanak maradni az elítéltekkel, Butsy Lajos, a sopronkőhidai fegyház lelkésze pedig a tragikus hirtelenséggel elhunyt L. Molnár Istvánról, a Budapesti Fegyház és Börtön lelkészéről is megemlékezik.

A kegyhely helyszíneit bemutató ismertetésen Andrea mellett ülünk. Ő kislányáért imádkozott az imént. – Római katolikusnak kereszteltek, de a vallást soha sem gyakoroltam igazán. A börtönben lettem hívó, most elszállózásra és bérnyújtásra készülök – mondja a mosolygós negyvenes éveit végén járó szőke nő, aki október közepén hagyhatja el a börtönt. Egerben tölti büntetését, ahol Biblia körre, hittanra és a meseszakköre is jár, karácsonykor még egy hospice házba is eljutott, hogy betegeknek adjon elő. A mai nap számára nagyon felemelő élmény, ami hosszú hónapokra erőt fog adni neki. Azt mondja, hogy majd megszakadt a szíve, amikor két éve magára kellett hagynia tizenhat éves lányát. Az asszony ugyanis egyedül neveli őt, aki nélkül talán el sem tudná viselni a mindennapokat. Amíg nem lehet újra vele, addig bent próbál példát mutatni a többieknek. Szabadulását követően pedig segíteni szeretne a rászorulókon – mondja mosolyogva és a szeméből egyszerre olvasok ki megnyugvást és mérhetetlen elszántságot.

Mire a beszélgetés végére érünk, a zárandokok már elfoglalták helyüket a rabomobilokon, Andreának is indulnia kell. Társaival együtt magával viszi Jézus Krisztus mindenkire szóló üzenetét.

Kellner Gergely

„Sokkal boldogabbnak és szabadabbnak érzem magam Istennel, mint kint korábban bármikor”

Tíz börtön 101 elítélte vett részt Baracskán a kilencedik Országos Fogvatartotti Imanapon. Bőjte Csaba ferences rendi szerzetes Erdélyből hozta el üzenetét, a hívő elítéltek pedig személyes történeteikkel, tanúságtételeikkel biztatták és erősítették egymást.

Avallás a börtön létezésétől fogva a fogvatartottak megjobbításának legfontosabb eszköze. Hazánkban sem volt ez másként, a papok, lelkipásztorok és szerzetesek több száz éve rendszeres látogatóként fordultak meg a tömlöcök, várbörtönök

és áristomok falai között. Egészen 1949-ig volt ez így, amikor az akkori igazságügy-miniszter a börtönlelkészek tevékenységét meg nem szüntette. Inentől kezdve tilos volt minden vallási foglalkozás, még a vallási témájú művek is lekerültek a börtönkönyvtárak polcairól. A rendszerváltozással azonban a helyzet megváltozott és 1989-től – 40 év után először – a börtönkápolnák ismét megnyithatták kapuikat, az egyházak és különféle felekezetek képviselői újra gyakorolhatták áldásos tevékenységüket a rácsok mögött.

– A fogvatartottak lelki gondozása valamennyi büntetés-végrehajtási intézet kiemelt feladata – mondja dr. Kiszely Pál bv. dandártábornok, a Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet parancsnoka. Az imnapnak otthont adó baracskai börtön első embere szerint a vallás nélkülözhetetlen a szögesdróttal

elzárt falak mögött, hiszen reményt, tartást és jövőképet ad. Így pedig a büntetés-végrehajtási szervezet legfontosabb feladatának, a fogvatartottak re-integrációjának is lényeges eleme. A társadalmi visszailleszkedés támogatása elképzelhetetlen az egyházi szervezetek bevonása nélkül – hangsúlyozza. Ahogy az összes hazai börtönben, úgy Baracskán is mindent megtesznek azért, hogy a fogvatartottak gyakorolni tudják vallásukat – teszi hozzá. Azt is tőle tudjuk meg, hogy idén tíz büntetés-végrehajtási intézetből összesen százegy fogvatartott vehet részt ezen a különleges eseményen itt Baracskán.

Az intézetparancsnok után Magyaré Balogh Erzsébet köszönti a résztvevőket, majd L. Molnár Istvánról, a Budapesti Fegyház és Börtön lelkészéről, a Börtönlelkési Szolgálat közelmúltban elhunyt vezetőjéről emlékezik. A negyven évvel ezelőtti történet változásokra utalva kifejti, hogy a börtönkápolnák kapuinak kitárulásával a fogvatartottak esélyt kaptak arra, hogy Isten által megváltozzanak, elindulhassanak egy új élet felé. – Higgýétek, hogy mindazt, amit imádságotokban kértek, megkapjátok és megadatik nektek, mert nincs lehetetlen, kinyílnak a kapuk az Isten előtt és hiszem, hogy azon mindannyian bemehetünk – biztatja a jelenlévőket.

A köszöntések után elkezdődnek az elítéltek előadásai és tanúságtételeik.

Sokan megtérésükről beszélnek, mások verssel, dallal dicsérik az Urat. A 36 éves János Sopronkőhidáról érkezett és korábban minden balhéban benne volt. Kint és odabent is rossz társaságba keveredett, ezért egyik szintről a másikra került. Érthető módon sokáig senkinek sem tudott megnyílni. Majd megismerte Isten igéjét és megváltozott. Azóta jó irányba halad az élete. Ahogyan Zoltánnak is. Ő első börtöncursillójának történetéről mesél, ami hatalmas lelki töltekezés volt számára. A harmadik nap kivételesen nagy kegyben részesült. – A börtönkáporna legutolsó padjában ott ültek a szüleim, a feleségem és a

testvérem. Bémálkozni készültem, amikor elmondtam rövid tanúságtételemet. És akkor láttam a szemükben, hogy végre megértenek. Azóta ők is rendszeresen járnak templomba – mondja örömmel. Boros Lajos, az első fogvatartotti imanapon még tyúklábmintás ruhában ült a hallgatók között, ma szabad ember és a baptista egyház börtönmissziójának a vezetője. – Most 60 éves vagyok, ebből több mint 30 évet töltöttem a rácsok mögött. Sokáig úgy tűnt, hogy más nem is vár rám az életben. Fiatalon ki-be járkáltam a börtönből, de megérdemltem a sorsom, ott volt a helyem. Aztán eljött 1994 karácsonya, és az a bizonyos utolsó munkanap a váci fegyház varrodájában. Akkor minden megváltozott, belépett az

„Egyszer mindenkinek rendeznie kell a számláját Istennel.”

életembe Isten. Persze ezt követően is ugyanúgy szólt a csengő reggel, és ha kellett, hát le kellett menni melózni, de már más voltam. Teljesen megváltoztam – mondja. Az egykori elítélt Rácsok mögött szabadon című könyvében írta meg saját történetét, most arról mesél, hogy miért nincs nyolcadszor is börtönben. Amikor 2015. május 3-án kilépett a Váci Fegyház és Börtön kapuján, nem pusztán az a szatyor volt nála, amiben néhány személyes holmiját őrizte, volt vele más is. Ott volt vele Isten. Azt mondja, 1977 óta nem volt kint egy évnél többet, most már kint van négy éve. Karikagyűrű van a kezén, otthon várja a felesége és a két és féléves kisfia. Példája mindenki számára reményt jelenthet, élete minden bizonytalannak bizonyosság lehet.

Végül igei köszöntőt mond Bőjte Csaba ferences szerzetes is, aki késve érkezett, hiszen messziről indult. A reményről és az újrakezdés lehetőségéről beszél a fogvatartottaknak. Szavai mélyen megérintik a hallgatókat, kiváltképpen, amikor a hátrahagyott családtagokról beszél. Azt mondja, nagyon fontos, hogy bátorítsuk, lelkesítsük egymást, hiszen mindannyian értékesek, Isten drága remekművei vagyunk. Ezt követően a hit és a vallás fontosságát hangsúlyozza, amely a rácsok mögött élőknek kapaszkodót, egyfajta iránytűt jelent a mindennapokban.

Csaba a börtön étkezője előtt ül egy padon. A 48 éves férfi Erdélyben született, már csak ezért is jól ismeri Bőjte atyát és alapítványát. Egyetlen gyermekét már nem látta három éve, ő úgy tudja, hogy édesapja Ausztráliában dolgozik. Már csak akkor fog vele találkozni, ha kedvezményrel nyolc hónap múlva szabadul.

– El akartuk neki mondani az igazat, de amikor eljutottunk arra a pontra, akkor meghalt apósom. Ez olyan szinten megtörte, hogy a szakemberek is azt javasolták, hogy egyelőre ne mondjuk el neki. Nagyon hiányzik, és rettenetesen büszke vagyok rá, kitűnővel fejezte be a harmadik osztályt – meséli. A jövő nyarat vele fogja tölteni, be akarja pótolni a kimaradt éveket, ahogyan azt is el akarja neki mesélni, hogy miért került börtönbe. Egyszer mindenkinek rendeznie kell a számláját Istennel – teszi hozzá. Csaba már harmadszor vett részt az országos imanapon, gazdasági bűncselekmény miatt került börtönbe 2016-ban. A 2008-ban kezdődő eljárása szörnyen elhúzódott, az ítélete nyolc év alatt lett jogerős. 2014-ben, az első fokú verdiktet követően közel másfél évet töltött házi őrizetben. Ekkor már mindent elveszített, szép autót, nagy házat, boldog családot. Amikor egyedül maradt egy 24 négyzetméteres al-bérletben, ráeszmélt, hogy innen csak Isten segítségével tud újra talpra állni. Így 2016-ban, megtérést követően már nyugodtan vonult be letölteni a rá kiszabott büntetést.

– Amikor átléptem a börtön kapuján, akkor azt mondtam Istennek, hogy elfogadom az ítéletet, megértem és megérdemlem, mert tudom, hogy minden okkal történt épp úgy, ahogy. És két héttel később, hatéves ítélettel már kinti munkán dolgoztam. Ma pedig őszintén vallom, hogy hálás vagyok azért, hogy börtönbe kerültem, mert sokkal boldogabbnak és szabadabbnak érzem magam Istennel, mint kint korábban bármikor is, mikor úgymond meg volt mindenem, de ő még nem volt velem – mondja.

Büntársával nyolc évig nem beszéltek, egymást hibáztatták. Végül ugyanazon a napon kellett bevonulniuk. Csaba akkor már megtért, korábbi barátja akkor még nem volt hívó. Aztán neki is eljött ez a pillanat, és meg tudtak egymásnak bocsátani. Ma együtt szolgálnak egyházmegbízottként a baracskai börtönben.

Kellner Gergely

Gyermektábor az elfogadásért

Büntetésüket töltő elítéltek gyermekei és a Dévai Szent Ferenc Alapítvány árvái közösen táboroztak Balassagyarmaton a börtön által szervezett egyedülálló tematikus művészeti táborban augusztus elején. A lelki feltöltődést jelentő együttléte az elítéltek gyermekeivel hasonló helyzetben lévő erdélyi árvákkal közös programok színesítették.

szervezett különleges programnak ad otthont: fogvatartottak gyermekei és Bőjte Csaba ferences rendi szerzetes árvái közösen táboroznak itt egy hetet azzal a céllal, hogy a büntetésüket töltő elítéltek otthon maradt gyermekei olyan értékeket kapjanak, amelyek kapaszkodót jelenthetnek számukra a mindennapi életben. A programba a Nógrád megyei lakóhellyel rendelkező fogvatartottak gyermekeit vonták be, akiket a börtön külön busszal hozott a helyszínre. Ezzel, és külön tisztasági csomaggal is segítették a jellemzően hátrányos helyzetben lévő családokat. A tábor ötlete dr. Budai István bv. dandártábornoké, a Balassagyarmati Fegyház és Börtön parancsnokáé. – Közel harmincezer olyan gyermek él Magyarországon, akinek börtönben van valamelyik szülője. A különféle kri-

akarás mellett pedig nélkülözhetetlen a család megtartó ereje is: – Magyar kezdeményezésre az Európa Tanács elfogadott tavaly egy ajánlást, ami az elítéltek gyermekeire hívja fel a figyelmet. Az ebben foglaltak nem kötelező érvényűek, mi mégis ezen az úton szeretnénk elindulni – mondja. A büntetés-végrehajtásnak ugyanis óriási felelőssége van abban, hogy kit ad vissza a társadalomnak, de a legnagyobb igyekezet sem elég, ha a szabadulót a szűkebb és tágabb környezete sem fogadja vissza. A visszacsúszás és a rossz példa pedig könnyen ragadós lehet. Éppen ezért a balassagyarmati intézet mellett az összes hazai börtönben kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy az elítéltek a büntetésük ideje alatt családtagjaikkal továbbra is szoros köteléket ápoljanak, számtalan kapcsolaterősítő program működik a rácsok mögött.

A fogvatartottakra és gyermekeikre nehezedő lelki teher enyhítésére mára minden hazai börtönben megtalálhatóak az úgynevezett gyermekbarát családi látogatóhelyiségek, de családi szentmisék és az intézeteken kívüli látogatófogadások is segítik fenntartani az érzelmi kapcsolatot a bentiek és a kint lévők között.

Az Európában egyedülálló Adorján-táborban összesen 52 fiatal vesz részt. Egyikük Brendon, akinek édesapja már több mint kilenc éve börtönben van. – Kéthónapos voltam, amikor apunak el kellett mennie. Nagyon várom már, hogy

Másfél óra autózás után festői környezet fogad bennünket Nyírjesen, ahol az üdülőövezet szélén, egy fenyőerdővel körbevett telken megbújó iskolában járunk. Az épület szeptembertől júniusig sérült gyermekek speciális iskolájaként működik, most a Balassai Fegyház és Börtön által

minológiai kutatások eredményei szerint hatvan százalék esélye van annak, hogy ők maguk is bűnelkövetők lesznek – magyarázza a dandártábornok. Mint mondja, ösztársadalmi érdek, hogy a szabadságvesztésüket töltők társadalomba történő visszavezetése sikeres legyen, ebben a folyamatban a változni

augusztus 24-én végleg kiengedjék, és újra együtt lehessünk – meséli a most tíz esztendő s vékony fiúcska. Kicsit izgul – mondja – mert a délutáni előadásra még nem tudja teljesen a szöveget, de biztos benne, hogy új barátai súgnak majd neki. Az erdélyi gyerekekkel ő hamar összebarátkozott, a tábori focitorna mellett a közös festést, azon belül is a szivacstechnikát kedvelte meg leginkább. A festészet valóban nagy sikert aratott, ezt már Dávid Zsuzsanna, a Művészet Határok Nélkül elnevezésű egyesület munkatársa mondja, aki képzőművészeti foglalkozásokat tart a táborozóknak. A korábban hátrányos helyzetű gyerekeket is oktató pedagógus a balassagyarmati börtönkápolna freskóterápiás programjában is részt vett.

Most azt mondja, hogy sok tehetséges gyermekkel találkozott és napról napra egyre nehezebb volt esténként hazamennie.

Tamara és Emőke egymás szavába vágva, izgatottan mesélik élményeiket. Tamara 14, Emőke mindössze 7 éves. Egyöntetűen az a véleményük, hogy sok barátot szereztek a héten. A lányok úgy gondolják, hogy a zenés programoknak köszönhetően még a fiúkkal is jobban lehetett beszélgetni, hamar megtalálták velük a közös hangot. Tamara már régóta szeretett volna részt venni egy hasonló művészeti táborban, már csak azért is, mert otthon az ágya felett lóg egy gitár, amin eddig nem tudott játszani. Először kicsit tartott attól, hogy nehezen fognak összebarátkozni a határon túli árvákkal, de végül igazi barátságok születtek közöttük. A cserfes kis Emőkét is nagyon megkedvelte, még a haját is ő fonta be az előbb. A többiek által csak copfosnak hívott Tamara Miskolcon lakik. Már nagyon várja a külön beszélőt, amin a többi táborozóhoz hasonlóan ő is találkozhat édesapjával.

Mint mondja, rendszeres a kapcsolat apukájával, akivel sokszor telefonon is beszélnek. A beszélőkre kettesével járnak hét testvérével. Édesapja, akiről azt is megtudjuk, hogy a házi műhelyben dolgozik, négy év múlva lehet újra a családjával. Mire befejezzük a beszélgetést, az eddig közösségi térként használt ebédlő ismét átalakul, próbaterem lesz belőle. A tábor egyik közös művészeti alkotását, a Tábor himnuszt gyakorolják a fiatalok. A dal szövegét Kígyó, a balassagyarmati börtön színjátszó szakkörének oszlopos tagja írta, aki a tegnapi napon személyesen is meglátogatta a gyerekeket. A zenét Várnagy Andrea szerezte.

– Debussy mondja azt, hogy a zene ott kezdődik, ahol a szavak véget érnek. Azt gondolom, hogy ez alatt az egy hét alatt sikerült olyan kapukat megnyitnunk, amelyek régóta zárva voltak. Ez látszik a gyerekek arcán, felhőtlen örömmel – kiabálja túl örömmel a művésznő a boldog gyerekzsivajt. Úgy fogalmaz, hogy neki legalább akkora élményt jelentett ez az egy hét, mint a kicsiknek, majd azt a faházat is megmutatja, ahol kutyájával és két kislányával töltötte az egész hetet. Azt mondja, hogy bármilyen koncertet lemondana azért, hogy jövőre újra itt lehessen.

A táboroztatásban körlet-főfelügyelő, reintegrációs tiszt és kultúrnevelő is részt vett. A foglalkozások középpontjában a festészet, a komoly- és könnyűzene mellett a tánc állt, de bűnmegelőzési és motivációs előadások is színesítették a táborozók napjait. Utolsó nap pedig Bőjte Csaba személyesen is felkereste a gyerekeket, hogy a család fontosságáról beszéljen nekik.

– Egészen pontosan tudom azt, hogy mit éreznek ezek a gyerekek, mert annak

idején az én édesapámat is bezárták. 1956 után politikai okok miatt hét évet töltött a rácsok mögött, de egy gyermek számára az teljesen mindegy, hogy mért nincs karácsonykor otthon a szülő. Amíg a többi gyerek elment focizni az apjával, én legfeljebb a nagybátyámmal mehettem – meséli Csaba testvér, majd arról beszél, hogy meggyőződése, hogy sokkal nagyobb figyelmet kell fordítani az általa kényszer árvaként hívott gyerekekre, ugyanis őket sokszor éri hátrány azért, amit valamelyik szülőjük követett el. – A mi gyerekeinknek is sokszor mondom, hogy Isten nem teremt selejtet, és itt is ezt hangoztatom mindenkinek. Minden ember, minden gyermek Isten drága remekműve, fontos hát, hogy így nézzenek önmagukra és az édesanyjukra és édesapjukra is. Jézus sokszor mondta, hogy az eldobott kőből szegletkő lesz, és én hiszek abban, hogy az elítéltekből is olyan emberek válhatnak, akik képesek hátrahagyni a bűneiket. Őket mindebben segíteni és támogatni kell, épp úgy, ahogyan a gyerekeiket is. Meg kell mutatni mindnyájuknak azt, hogy jónak lenni mennyire jó dolog. Hiszen, ha jót teszünk, akkor azt örömmel viszonozza a Jóisten. Igazán boldoggá pedig csak ő tehet minket.

Kellner Gergely

Gulyásleves illatú főzőverseny a Csillagbörtön sportudvarán

Tizenkét csapat mérette meg magát a gulyásfőzőversenyen a szegedi Csillagbörtön sportudvarán augusztus 31-én. A remek hangulatú főzőcskézés a XVI. Dankó Pista Fesztivál záróakkordja volt. A csapatoknak saját ízlésük szerint kellett elkészíteni ugyanabból az alapanyagból – 2 kiló sertéslapocka, előre aprított krumpli, egyéb zöldségek és fűszerek – a szerintük dobozóesélyes finom magyar étket.

– Imádkozok főzni. Nagyon hiányzott a börtönben, hogy nem állhattam minden nap a tűzhely vagy a bogrács mögé. Sajnos az egészségi állapotom nem tette lehetővé, hogy a Csillagbörtön konyháján dolgozzak, pedig nagyon szerettem volna részt venni az elítéltek ebédjének elkészítésében. Most a főzőversennyel vigasztalom egy kicsit magam. Tavalyi csapatom az én vezetésemmel a harmadik legjobb gulyáslevest készítette el a szakértő zsűri szerint – mondta

nagy lelkesedéssel a 2012 óta szabadságvesztését töltő *Bánfi Ignác*.

Az elítéltek részvételével rendezett nyári gulyásfőzőverseny régi hagyománynak számít a Csillagbörtönben. 2004 óta minden évben ezzel zárul az idén 16 éves Dankó Pista Fesztivál.

Az 55 éves Ignác rutinos gulyásfőzőnek mondta magát a börtön falai között, hiszen a mostani verseny már az ötö-

dik gasztronómiai megmérettetése volt. Az eredetileg szakács végzettséggel rendelkező férfi nem csak azért volt boldog, mert ismét fakanalat ragadhatott. Hamarosan kitérnek előtte a börtön kapui, visszakapja rég vágyott szabadságát.

– Csongrádon régen vendéglőt, kocsmát és játéktérmet üzemeltettem. Ezek az egységek már nincsenek meg, de a fiam Hódmezővásárhelyen továbbvitte a szakmát és nyitott egy pizzériát.

Hozzám a magyaros ízvilág áll közelebb, fő specialitásom a kecskepörkölt, a birkapörkölt és a pacalpörkölt. Ezek kistestvére a gulyásleves, hiszen az alapok nagyjából ugyanazok. Szerintem az idei versenyen is remekül sikerült az étel, amit kissé sűrűbbre hagytam. Azért nem csak a pörkölteket szeretem elkészíteni, a különlegesebb ételektől sem riadok vissza sosem, mint a báránysült vagy a Stroganoff-bélszín – mondta a férfi.

Bánfi Ignác olvasatában egy gulyásleves akkor lesz igazán finom, ha minél sűrűbbre hagyják. Már a lelegején bele kell tenni a köménymagot, a húst a köménymagos zsíron kicsit meg kell abálni, majd folyamatosan ráadagolni a zöldségeket és a fűszereket. Az őrölt pirospaprika csak a legvégén kerül a levesbe, hiszen ha túl hamar akarunk piros színt adni

a gulyásnak, megkeserítjük vele az ételt. Ezen receptje az ideai zsűrit alkotó Barta László mesterszakács, az Algyői Halászcserda tulajdonosa és Horváth Zoltán, egy gasztronómiai hírportál főszerkesztője tetszését is elnyerte. Ignác gulyása a főzőverseny második helyezette lett.

– A rácsok mögött volt időm elmélkedni, és nagyon közel kerültem Istenhez.

Szeretném, ha megszűnne a bűn a világon, és mindenki jó útra térne. A bűnelkövetés helyett inkább a hit felé forduljanak az emberek, szabad perceiket pedig akár főzéssel is kitölthetik. Ha szabadulok, én is újra fakanalat ragadok. A családnak a terveim szerint legelőször tárkonyos bárányragu levest, töltött rántott gombát, rántott húst és petrezselymes krumplit fogok feltálalni – mondta csillogó szemekkel Bánfi Ignác.

A 33 esztendő Horváth Tamás először vett részt főszakácsként a Dankó Pista Fesztivál főzőversenyén. Két év múlva szabadul, négy évet töltött már rácsok mögött Budapesten.

– A bográcsos ételeket nálunk románoknál mindig a férfiak készítik el. Én marhapörköltet szeretek legjobban csinálni, de

a gulyással is szívesen foglalatokodom. Természetesen roma módra készítettem el, a hagymát és a húst megpirítottam, ami így egy kis füstös ízt kapott. Tehát mi nem főzzük, hanem pirítjuk a disznót. Sok fűszerrel dolgozunk, és szeretjük minél kisebb darabokra hagyni a krumplit benne. A pirospaprikát azonban mi is csak a legvégén adjuk a leveshez – magyarázta Tamás.

Azt mondta, hogy a Csongrád börtönben nagyon elégedett az elítélteknek felosztott étellel, bár egyik kedvence, a brassói aprópecsenye raboskodása alatt még nem került terítékre.

– Bár még messze a szabadság, de azt már közöltem az otthoniakkal, hogy

szabadulásomkor brassóival várjanak odahaza. Szeretnék újra főzni, egy keresztelő alkalmából egyszerre 200 vendégre főztünk az édesapámmal.

30 kiló malacot és marhát tettünk a bográcsba, és minden vendég megnyalta utána mind a tíz ujját – mesélte Tamás.

Tizenhat év története

A Dankó Pista Fesztivált 16 évvel ezelőtt álmodta meg három kultúrával foglalkozó szakember a Szegedi Fegyház és Börtönben azért, hogy az elítéltek a nyári szünetben – amikor nincs iskolai oktatás és a munkahelyek sem olyan intenzitással működnek – is hasznosan tudják eltölteni szabadidejüket. A fesztivál már a kezdetektől fogva egy fogvatartotti Ki mit tud?-dal kezdődik, de sok zenekar, színész és kulturális szakember is előadást tartott mindenféle anyagi ellenszolgáltatás nélkül az elítélteknek a rácsok mögött. A Dankó Pista Fesztivál záróakkordja az elítéltek körében rendkívül népszerű főzőverseny, amelyen természetesen csak a kifogástalan magaviseletű, és a legalacsonyabb biztonsági kockázatot jelentő fogvatartottak vehetnek részt.

ZS. R. (Baracska): Kolduskirály

Azt hittem, hogy:

Nálam nélkül nincsen holnap,
A Nap nem kel fel, s nem ragyog.
Elveszem, ami kell nekem,
Nem kérek, de nem is adok.

Erkölcseim mérsékeltek,
Erényeim számosak.
Idóm kevés, ne pazarold,
Nem hiszek és nem bízok.

Nem mondok le, küzdök, ha kell,
Nem hagyom az enyéim.
Nem temetem a múltat,
Nem adom fel terveim.

Nem félek az új utaktól,
Ha megbotlok, hát elesen.
Merész vagyok, de nem bátor,
Amíg élek, s tehetem.

Nem tartozom már sehova,
És nem találok a helyem.
Tagadom, amit lehet,
De őszintén vétkezem.

Egyedül élni unalmas,
Szánalmas, hogy nincs egy nő.
Aki szabadelvű, épp, mint én,
És nékem is megfelelő.

Tízezrekből, egy, ha akad,
Hol nem keresem, rám talál.
Vigyáznak rám az Istenek:
Tán nem vár magányos halál.

Megszerzem őt, mert engem választ,
És ahogy vagyok: elfogad.
Mert mi ketten egy egész:
Velem nem érdekből marad.

Néha, hol túl sok a hóhér,
Még a törvényt is akasztják.
Vár rám a vértelen halál.
Nem bánom én. Ha halasztják.

Kegyelemért nem könyörgök,
De irgalmas attól még lehetsz.
És nem dugsz börtönbe rabnak:
Inkább megölsz, mielőtt temetsz.

Nehéz kenyér, Mindenek Ura!
Hát sírjak-e vagy nevessek?
Vakon köpök az életre,
Megvetem, mintsem rettegek.

Minek után az idők múlnak,
Észrevétlen velük változom...
Ám a kevély, őszinte szavak,
Az enyémekek még, úgy gondolom...

Tudom már... A szabadság ingatag.
Mindenem van, és semmim sincsen.
Értem én. Csak lázadozom...
Gazdag vagyok, még sincs kincsem.

V. J. (Budapesti Fegyház és Börtön): Don't Cry!

Örkény Egyperces novelláiból a „Nincs bocsánat” címűt olvastam. A rövidke sztoriban a főhős édesapja kórházba kerül, ahol másnapra meghal. A végére érvén, azon vettem észre magam, hogy könnyesek a szemeim.

A börtönben nem szabad gyengeséget mutatni. Szerencsére az emeletes ágy felső fekhelyén ez észrevétlen maradt. Hogy ez most is így van-e, a könyv mögül kibújva felpillantok...

Te jó ég! Egy zárkatársam tart felém. Tekintetünk találkozik. Már csak két lépésre van tőlem. Gyors mozdulatokkal próbálok elkenni érzelmeim árulkodó jeleit. Amint mellém lép, már mutatja is néhány családi fotóját.

– Ő az, akiről délelőtt meséltem. És nézd csak! Ezen pedig még a plasztikai műtét előtt.

Próbálok összeszedetten reagálni.

– Ő lenne a..., ki is?

– Ne szórakozz, mondtam, hogy a sógornóm.

– Ja, persze, persze, már emlékszem.

Gyengécske mondataim inkább erősítik zavartságom, semmint lepleznék. De ha nem hozza szóba elérzékenyülésem, az azt jelenti, nem vette észre.

Dehogynem...

Csak diszkrét.

A REINTEGRÁCIÓ HÍREI

BUDAPEST

Pincértanulók nyári gyakorlata

A Budapesti Fegyház és Börtönben szervezett felszolgáló képzés 14 résztvevője végezte el nyári gyakorlatát augusztusban. Az idén februárban indult szakmaképzésbe bevont fogvatartottak a sikeres félévzárást követően a „B” objektum iskolakörletén sajátították el a pincérek szakszerű munkájához szükséges gyakorlati tudnivalókat. A Mándy Iván Vendéglátóipari Szakiskola kétéves fogvatartotti szakképzésének elvárásai megegyeznek a civil tanulóknak szerzett tanfolyamok követelményeivel. Az elítélteknek a kéthetes nyári gyakorlat során elsősorban a szabályos terítés és a felszolgálás alapjait kellett megtanulniuk. A szeptemberben folytatódó elméleti órákon szintén széleskörű tudásra tehetnek szert a fogvatartottak: az élelmiszerek és a nyersanyagok alapos megismerése mellett angol nyelvű vendégfogadásra és menüsorok önálló összeállítására is felkészítik őket. A felszolgáló képzésen részt vevő fogvatartottak többsége abban bízik, hogy új szakmájuk segítségével nemcsak az intézet saját üzemeltetésű konyháján, hanem a szabadulást követően, a civil munkaerőpiacon is megállják majd a helyüket.

A jóvátétel jegyében szépült meg a gyömrői iskola **GYÖMRŐ**

A Gyömrői Weöres Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola aulája közel 150 óra jóvátételi munkavégzésben szépült és újult meg a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet hat fogvatartottjának önkéntes segítségével. Az intézmény aulája közel 11 év után lett felújítva a nyári szünetről visszaérkező gyerekek és pedagógusok nagy örömeire. A hat elítelt munkájához az iskola biztosította a szükséges felszereléseket, szerszámokat és festőanyagokat. A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet elíteltjei ebben az évben összesen 530 órát töltöttek jóvátételi tevékenységgel többnyire külső munkavégzéseken.

ZALA MEGYE

Jóvátételi munkát végeztek a Zala Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottjai

Jóvátételi munkán vettek részt a Zala Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottjai a Zala Megyei Integrált Szociális Intézmény Fogyatékos Otthon V. számú telephelyén augusztusban. Az elmúlt években az ápoltnak kialakított kegyhely állapota leromlott, elérkezett az idő felújítására és rendbetételére. Ezt a feladatot vállalták magukra az intézetben szabadságvesztésüket töltő elítéltek, akik 3 nap alatt végeztek a kijelölt munkával.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának lapja

Felelős kiadó: **Dr. Tóth Tamás** bv. vezérőrnagy • Főszerkesztő: **Makula György** bv. ezredes

Főszerkesztő-helyettes: **Kellner Gergely** bv. százados • Felelős szerkesztő: **Kiss Gábor Gergő** • Fotó: **Németh Barbara**

A szerkesztőség elérhetőségei

Cím: **BvOP Kommunikációs Főosztály**, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: **+36/1/301-8424, -25**, e-mail: **sajto@bv.gov.hu**.

Nyomdai előkészítés: **Gleenart Grafika Bt.**, Nyomda: **Duna-Mix Kft.**, 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

1. Nagyon könnyű

		1		7			5	
	7		4		2	9		
8								6
	4		5					
						1		8
		7		6				
					7	3		
9		5		8				1
	3		9				6	

2. Könnyű

			2					5
9		6			3		4	
	2			1		9		
		3		6			5	
	5		9			7		8
4					1			
	7					6		
			3	4				
		5					1	

3. Közepes

6								3
		5	9		8		4	
	1			6		9		
	8				5		3	
9				3		2		7
		1	4					
				2		8		
5		4						
					3		1	

4. Nehéz

	7					8		
			2		4			
		6					3	
			5					6
9		8			2		4	
	5			3		9		
		2		8			6	
	6		9			7		1
4					3			

5. Nehéz

			3				4	
5		6						
				2				7
8					7			
		5		6		9		3
	2		9				8	
	3			7				5
9			4		1		7	
		2				6		

6. Nagyon nehéz

			5				6	
1		3						
				4				2
	5			2				1
9			6		7		2	
		4				3		
8				2				
		1		3		9		5
	4		9				8	

Rejtvény

SUDOKU

A rejtvény szabálya: Minden egyes sorba, oszlopba és kockába írjon egy számot 1-től 9-ig úgy, hogy soronként, oszloponként és kockánként csak egyszer használ fel egy számot. A Sodoku feladványt akkor fejt meg sikeresen, ha ez a feltétel hiba nélkül teljesül.

KERESZTREJTVÉNY

A keresztrejtvény megfejtése Lev Tolsztoj egyik idézete. Lev Tolsztoj (1828-1910) orosz író, filozófus. Olyan ékesszólóan dicsőítette a paraszti élet egyszerű értékeit, hogy követői az 1890-es évektől, különösen miután megjelent fő filozófiai műve az Isten országa benned van, létrehozták saját mezőgazdasági közösségeiket. Ő vezette be a békés ellenállás elvét, amely később Gandhit is megihlette. Minden idők egyik legnagyobb regényírójának tekintik a Háború és béke és az Anna Karenina című művei miatt, melyeknek középpontjában az orosz élet realista ábrázolása áll.

	◆	BOLZANO NÉMET NEVE	... SHARIF (SZÍNSZ)	ROMÁN PÉNZEGYSÉG	ROMÁN FŐUTJEL	ESŐDÁLKOZÓ HANG	◆
	1						G
	NŐKEN EST ...					KARTYA-JELZÉS	
	ZONEJ					NY-HALT TÖRÖK NYELVI AL-SZÓHÉRMES	
	NÉMET LÉTIGE						
◆	2	OLYAN BOMBARAN	GAMBRIUS ITALIA CSAPÁGY MARRA		ÁLLATOK TAKACSA	TELEFON RÖVIDEN	
DAN BANDAVEJZER					TÖRÖK AUTÓJEL		LENDULET JELE
					FARPA		FARPA
AZ IDŐ JELE		HEZ HATÁRAJ			HÉLYET FOGLAL		
		MADYAR AUTÓJEL			BELGA AUTÓJEL		GABON AUTÓJELE
◆	L	T					